

Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (PIA)

- **Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens**
- **Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening**

Versie 29 mei 2020 - definitief

A Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen

0.1 Inleiding

Deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling (PIA) beoordeelt de effecten van de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens. De PIA beoordeelt ook het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening waarmee de wetsartikelen over gegevensuitwisseling worden uitgewerkt.

Uitvoering van de wet en het bijbehorende besluit zijn geen onderdeel van deze PIA. Gemeenten voeren de regelgeving uit. Zij geven schuldhulp aan hun inwoners en zijn verantwoordelijk voor het verwerken van de benodigde persoonsgegevens. Gemeenten wisselen steeds meer persoonsgegevens digitaal uit en werken daarbij samen met organisaties in de schulden- en incassoketen. De effecten zijn of worden door de verwerkingsverantwoordelijken in separate PIA's beoordeeld. Bij sommige ICT-voorzieningen heeft de rijksoverheid een rol, in het bijzonder de implementatie van de beslagvrije voet en de verbreding van het beslagregister. Dit zijn separate projecten met eigen PIA's.

0.2 Samenvatting

De keerzijde van het ontzorgen van burgers is dat schuldhulpverleners makkelijker de beschikking krijgen over persoonsgegevens zonder dat burgers daarvoor toestemming hebben gegeven. De risico's zijn reputatieschade, discriminatie en stigmatisering. Schuldhulpverleners evalueren inkomens- en schuldeninformatie, maar bijvoorbeeld ook strafrechtelijke of gezondheidsgegevens, om de economische situatie, gezondheid, betrouwbaarheid en het gedrag te analyseren. Het is een inbreuk op de privacy van burgers die wellicht helemaal niet geholpen willen worden of die geen hulp nodig hebben. Daarnaast treden risico's op door al dan niet ongeoorloofde toegang en verstrekking van de persoonsgegevens aan instanties in de schulden- en incassoketen of andere betrokken partijen. Om de privacy van burgers te beschermen wordt op advies van onder andere de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de regelgeving aangepast om de gegevensuitwisseling voor schuldhulpverlening te voorzien van waarborgen. Allereerst worden persoonsgegevens alleen verwerkt als dat noodzakelijk is om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen en taken van algemeen belang. Ook de gegevensverwerkingen worden nauwkeuriger omschreven. Het gaat om drie processen:

1. **Het eerste proces** is door de gemeente uit eigen beweging hulp aanbieden (vroegsignalering). Daartoe worden gegevens verstrekt (door schuldeisers aan de gemeente die het betreft), gebruikt (door schuldhulpverleners) en gewist (in het informatiesysteem). De AP vindt dat verhuurders onvoldoende grondslag hebben om betalingsachterstanden aan gemeenten te verstrekken. Het besluit gemeentelijke schuldhulpverlening creëert daarom de grondslag voor verhuurders om onder voorwaarden betalingsachterstanden met gemeenten te delen.
2. **Het tweede proces** is een besluit over de toegang en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening. Daartoe worden gegevens opgevraagd, geraadpleegd, verstrekt en gebruikt door schuldhulpverleners. Onderdeel is hergebruik van inkomens- en vermogensgegevens die de gemeente al heeft door uitvoering van de Participatiewet. Mede op advies van de AP is geen grondslag gemaakt om het medisch beroepsgeheim te doorbreken, omdat het niet noodzakelijk is om iemands ziektebeeld te kennen. De contactgegevens van hulpverleners die de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en Jeugdwet uitvoeren mogen wel worden benut door schuldhulpverleners voor het opstellen van een afgestemd plan van aanpak.
3. Om de schulden- en incassoketen goed te laten samenwerken bij hulpverlening aan burgers met schulden, meldt de gemeente in het **derde proces** wie aan andere gemeenten, schuldeisers, bewindvoerders, gerechtsdeurwaarders en kredietverstrekkers wie schuldhulpverlening krijgt.

In alle drie de processen gaat de gegevensspecificatie uit van dataminimalisatie, alleen absoluut noodzakelijke gegevens worden uitgewisseld. Burgers houden altijd hun privacy rechten, zoals het recht op informatie, inzage, rectificatie en gegevenswissing en het recht van bezwaar.

1 Voorstel

Voor schuldhulpverlening geldt sinds 1 juni 2012 de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).¹ Deze wet regelt dat mensen met schulden terecht kunnen voor onder meer advies, schuldbemiddeling of een saneringskrediet. Een deel van de gemeenten geeft zelf hulp, andere schakelen instellingen in die zich bezighouden met schuldhulpverlening. Voor schuldhulpverlening is veel informatie nodig over de (financiële) situatie van burgers. Een betere ontsluiting van persoonsgegevens als middel om schuldhulpverlening effectiever te maken staat daarom al langer in de belangstelling. Tegelijkertijd roept deze gegevensuitwisseling vragen op over de bescherming van persoonsgegevens bij schuldhulpverlening.

De Brede schuldenaanpak, die 22 mei 2018 aan de Tweede Kamer is aangeboden, wil vroegsignalering van problematische schulden versterken en zet in op snellere en betere schuldhulpverlening. Bij vroegsignalering gaat het om personen die nog niet in beeld zijn bij de gemeente en die mogelijk ook niet weten dat ze hulp kunnen krijgen. De afgelopen jaren is in veel gemeenten ervaring opgedaan met vormen van vroegsignalering. Eerder beginnen met het oplossen van problemen en het bereiken van burgers die niet of nog niet in beeld zijn, blijkt te werken.² Vroegsignalering is vaak gebaseerd op signalering door derden via betalingsachterstanden en bijbehorende contactgegevens. De gemeente maakt dan afspraken met bedrijven en instellingen dat deze zelf signalen afgeven aan de gemeente wanneer zij vermoeden of weten dat er sprake is van (dreigende) problematische schulden bij hun klanten.

Om dit juridisch te verankeren kondigt de Brede schuldenaanpak een wijziging van de Wgs aan om gegevensuitwisseling voor schuldhulpverlening te faciliteren en tegelijkertijd naleving van de AVG te waarborgen.³ Met deze wijziging worden de wettelijke taken van schuldhulpverlening duidelijker omschreven. Hiermee ontstaat een wettelijke grondslag voor het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van die taken. De nieuwe regelgeving helpt schuldhulpverleners om mensen met schulden beter te vinden en te ontzorgen. Dat is nodig om Actielijn 1 *Problematische schulden voorkomen: preventie en vroegsignalering* en Actielijn 2 *Ontzorgen en ondersteunen* van de Brede schuldenaanpak te implementeren.

De wijziging van de Wgs regelt twee verwerkingen van persoonsgegevens bij schuldhulpverlening:

1. Vroegsignalering van schulden: In de wet wordt expliciet opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders persoonsgegevens verwerkt die worden ontvangen van specifiek genoemde schuldeisers over betalingsachterstanden voor het vroegsignaleren van schulden.
2. Besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening: De wetswijziging verduidelijkt de procedure over het besluit over toegang tot gemeentelijke schuldhulpverlening en de inhoud van de hulp (plan van aanpak) en geeft het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid de daarvoor noodzakelijk persoonsgegevens te verwerken.

Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening werkt de twee verwerkingen van persoonsgegevens uit en voegt een verwerking toe (zie onderstaand punt 3):

1. Vroegsignalering van schulden: Het bepalen van signalen van schuldeisers over betalingsachterstanden die een goede indicatie vormen voor de vroegsignalering van schulden en

¹ Stb. 2012 nr. 78, Tweede Kamer 32 291

² Zie onder meer:

- Amsterdam: Vroeg Eropaf. Businesscase vroegsignalering en preventie van schulden, Panteia, 2014
- Evaluatie Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Berenschot, 2016
- Vroegsignalering problematische schulden door gemeenten, Inspectie SZW, 2017
- Vroegsignalering Schulden; lessen uit de praktijk, Schouders eronder, 2018

³ TK2017-2018 24 515 nr. 431

naar aanleiding waarvan een inwoner namens het college een aanbod krijgt voor een intakegesprek (artikel 3, eerste lid, onder a).

2. Besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening: Het aanwijzen van personen en instanties die aan het college van burgemeester en wethouders de gegevens en inlichtingen verstrekken, waarvan kennisneming noodzakelijk is voor gemeentelijke schuldhulpverlening (artikel 8, eerste lid). Om de privacy van burgers beter te beschermen is het voor de vroegsignalering van schulden nodig regelgeving te maken op basis waarvan woningverhuurders huurachterstanden aan het college verstrekken.
3. Informeren schulden- en incassoketen: Het aanwijzen van instanties aan wie het college van burgemeester en wethouders onder voorwaarden gegevens verstrekt die noodzakelijk zijn voor hun rol bij gemeentelijke schuldhulpverlening (artikel 8, tweede lid): andere gemeenten, schuldeisers, bewindvoerders, gerechtsdeurwaarders en kredietverstrekkers.

2 Persoonsgegevens

Schuldhulpverleners verwerken voor hulpverlening de categorieën en typen persoonsgegevens uit Tabel 1 (vroegsignalering van schulden), Tabel 2 (besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening) en Tabel 3 (informeren schulden- en incassoketen). Een deel van de categorieën bestaat uit meer persoonsgegevens. De categorieën zijn uitgeschreven in de tabellen in hoofdstuk 3 en 4 (3 Gegevensverwerkingen/ 4 Verwerkingsdoeleinden).

De benodigde gegevens zijn gebaseerd op de rapporten *Informatiebehoefte Wgs en Vroegsignalering schulden en bescherming van persoonsgegevens* van PBLQ⁴ en de *Leidraad Vroegsignalering Schulden*.⁵ Het zijn de strikt noodzakelijke persoonsgegevens voor het bereiken van de verwerkingsdoeleinden (zie hoofdstuk 4). De persoonsgegevens worden gespecificeerd in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening.⁶

Onderdeel zijn gegevens over gezondheid en in het bijzonder over maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg. Het gaat niet om gegevens waarvoor beroepsgeheim geldt, maar om de informatie dat iemand ondersteuning krijgt op grond van Wmo en/of Jeugdwet. Voor de beoordeling of iemand toegang tot schuldhulpverlening kan krijgen, zijn strafrechtelijke gegevens nodig voor zover het gaat om gegevens over financiële fraude (zie hoofdstuk 12).

De meeste benodigde gegevens zijn te categoriseren als gewone persoonsgegevens. Persoonsgegevens die inzicht geven in de financiële en/of economische situatie van de betrokkenen zijn gecategoriseerd als gevoelig.

⁴

- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/10/01/rapport-informatiebehoefte-wet-gemeentelijke-schuldhulpverlening>
- <https://vng.nl/onderwerpenindex/werk-en-inkomen/armoedebelid-en-schuldhulpverlening/nieuws/vroegsignaleren-schulden-en-bescherming-persoonsgegevens>
⁵ <https://www.nvbk.eu/vroegsignalering#>

⁶ De huidige grondslag voor vastlegging van persoonsgegevens is artikel 8, Wgs. De wetswijziging verduidelijkt dit artikel.

1. Bestuursorganen en andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen personen en instanties verstrekken aan het college de gegevens en inlichtingen waarvan kennisneming van belang kan zijn voor de uitvoering van deze wet.
2. Het college kan onder bij algemene maatregel van bestuur te bepalen voorwaarden aan bestuursorganen en aan bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen instanties gegevens verstrekken voortvloeiende uit de uitvoering van deze wet, die deze bestuursorganen en instanties behoeven in verband met uitoefening van hun taak en dienstverlening.
3. Het vragen en het verstrekken van gegevens door het college aan en door de in het eerste en tweede lid bedoelde bestuursorganen en instanties kan geschieden door tussenkomst van het Inlichtingenbureau, bedoeld in [artikel 63 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen](#).
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze van gegevensuitwisseling en de kosten, die daarbij in rekening kunnen worden gebracht.

Tabel 1: Categorie en type persoonsgegevens noodzakelijk voor vroegsignalering van schulden

Categorie	Type	Betrokkenen
Burgerservicenummer (BSN)	Wettelijke identificatienummer	Burger van een gemeente met schulden
Naam, adres, woonplaats/NAW	Gewone persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden
Betalingsachterstanden huur, zorgverzekering, energie en drinkwater	Gevoelige persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden

Tabel 2: Categorie en type persoonsgegevens noodzakelijk voor het (gemeentelijk) besluit over toegang tot en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening

Categorie	Type	Betrokkenen
Krijgt maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) of Jeugdzorg	Bijzondere persoonsgegevens – gegevens over gezondheid	Burger van een gemeente met schulden
Onherroepelijke bestuurlijke boete voor financiële benadeling bestuursorgaan	Bijzondere persoonsgegevens - strafrechtelijke persoonsgegevens	Burgers met schulden
Burgerservicenummer (BSN)	Wettelijke identificatienummer	Burger van een gemeente met schulden
Kamer van Koophandel	Wettelijke identificatienummers	Burger van een gemeente met schulden
Naam, adres, woonplaats/NAW	Gewone persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden
Verblijfstatus	Gewone persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden
Krijgt schuldhulpverlening en heeft een saneringskrediet of schuldregeling	Gevoelige persoonsgegevens	Burgers met schulden
Schuldenbewind	Gevoelige persoonsgegevens -	Burger van een gemeente met schulden
Inkomen en vermogen	Gevoelige persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden
Betalingsachterstanden, waaronder (sanerings)kredieten, schuldregelingen, hypotheek met betalingsachterstand en beslagen	Gevoelige persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden

Tabel 3: Categorie en type persoonsgegevens noodzakelijk voor het informeren van de schulden- en incassoketen

Categorie	Type	Betrokkenen
Burgerservicenummer (BSN)	Wettelijke identificatienummer	Burger van een gemeente met schulden
Naam, adres, woonplaats/NAW	Gewone persoonsgegevens	Burger van een gemeente met schulden
Krijgt schuldhulpverlening en heeft een saneringskrediet of schuldregeling	Gevoelige persoonsgegevens	Burgers met schulden

3 Gegevensverwerkingen / 4 Verwerkingsdoeleinden

Bij drie wettelijke processen/taken worden persoonsgegevens gebruikt (zie ook hoofdstuk 9 over juridisch en beleidsmatig kader). Telkens gaat het om een verwerking bij de gemeente, waarbij de gemeente van andere gegevensverstrekkers (zie Tabel 4 en 5) persoonsgegevens ontvangt of aan andere verstrekt (zie Tabel 6). Het gaat steeds om de wettelijke taak schuldhulpverlening en het achterliggende beleidsdoel is de hulpverlening effectiever maken:

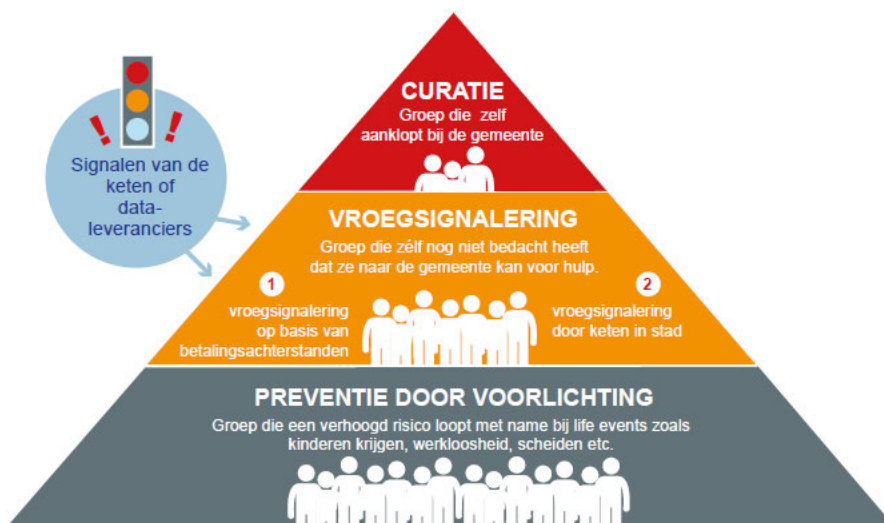
Vroegsignalering

De eerste en belangrijkste gegevensverwerking (het verwerken van persoonsgegevens zoals in Tabel 1 met als doel een eerste gesprek te kunnen aanbieden) heeft betrekking op de wetswijziging dat vroegsignalering expliciet als wettelijke taak in de wet wordt genomen: Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden.

Hulpverleners wachten niet tot iemand om hulp vraagt, maar bieden actief hulp aan op basis van gegevens over betalingsachterstanden van schuldeisers. Een deel van de gemeenten wisselt al uit met schuldeisers. Door de wetswijziging wordt de juridische grondslag zeker en zullen alle gemeenten en op grotere schaal persoonsgegevens over betalingsachterstanden gaan verwerken. Om precies te zijn zullen gemeenten gaan:

- Verstrekken (schuldeisers)
- Combineren (informatiesysteem onder verantwoordelijkheid van gemeente)
- Gebruiken (gemeentelijke schuldhulpverlener)
- Wissen (informatiesysteem onder verantwoordelijkheid van gemeente)

In Tabel 4 wordt (in aanvulling op Tabel 1) weergegeven welke gegevensverstrekkers een rol spelen bij vroegsignalering. Onderstaande figuren geven het proces vroegsignalering van schulden schematisch weer.⁷

⁷ Bronnen:

- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/10/01/rapport-informatiebehoefte-wet-gemeentelijke-schuldhulpverlening>
- <https://vng.nl/onderwerpenindex/werk-en-inkomen/armoedebelid-en-schuldhulpverlening/nieuws/vroegsignaleren-schulden-en-bescherming-persoonsgegevens>
- <https://www.nvvk.eu/vroegsignalering#>

Tabel 4: Gegevensverstrekkers en persoonsgegevens noodzakelijk voor vroegsignalering van schulden

Gegevensverstrekkers/-bronnen	Gegevens	Verwerkingsdoel
Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden		
Gemeente	Naam, adres, woonplaats/NAW Burgerservicenummer/BSN Verblijfstatus	Identiteit vaststellen
Woningverhuurders	Contactgegevens van de klant, hoogte huurachterstand	Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden
Zorgverzekeraars/CAK	Naam, adres, postcode, woonplaats, geboortedatum en Burgerservicenummer van de op de zorgpolis vermelde verzekeringnemer en verzekerden Zorgverzekeraarsidentificatienummer De door de verzekeringnemer verschuldigde bedragen, inclusief eventuele bestuursrechtelijke premies	Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden Gegevens overgenomen uit artikel 7b.1 van de Regeling zorgverzekering
Energiebedrijven	Contactgegevens van de klant, diens klantnummer en informatie over de hoogte van diens schuld	Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden

		Gegevens overgenomen uit de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas en de Warmteregeling
Drinkwaterbedrijven	Contactgegevens van de klant, diens klantnummer en informatie over de hoogte van diens schuld	Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden Gegevens overgenomen uit de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater

Besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening

De tweede gegevensverwerking ziet op het verwerken van persoonsgegevens (zoals in Tabel 2) met als doel een besluit te kunnen nemen over toegang tot en het plan voor schuldhulpverlening. Bijlage 1 geeft het proces schematisch weer.

Het resultaat van het intakegesprek tussen burger en hulpverlener, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, is het besluit door de gemeente of iemand wordt toegelaten tot schuldhulpverlening en zo ja, wat het plan van aanpak van de schuldhulpverlener om de persoon met schulden te helpen. Dit is grotendeels codificatie van de huidige praktijk. Het is al gebruikelijk dat gemeenten persoonsgegevens van mensen met schulden te verzamelen en te gebruiken bij hulpverlening. De wetswijziging creëert hiervoor de wettelijke grondslag, zodat als iemand niet in staat is om zelf gegevens aan te leveren, schuldhulpverleners zonder toestemming van de persoon in kwestie persoonsgegevens over identiteit, inkomen, vermogen en schulden mogen opvragen of raadplegen. Het aantal gegevensverwerkingen en het soort gegevens wijzigt niet. Hierbij gaan de gemeenten:

- Opvragen en raadplegen (gemeentelijke schuldhulpverlener)
- Gebruiken (gemeentelijke schuldhulpverlener)
- Wissen (gemeentelijke schuldhulpverlener)

In Tabel 5 wordt (in aanvulling op Tabel 2) weergegeven welke gegevensverstrekkers een rol spelen bij het besluit over toegang tot en plan van aanpak voor schuldhulpverlening.

Tabel 5: Gegevensverstrekkers en persoonsgegevens noodzakelijk voor het (gemeentelijk) besluit over toegang tot en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening

Gegevensverstrekkers/-bronnen	Gegevens	Verwerkingsdoel
Besluit toegang		
Gemeente	Naam, adres, woonplaats/NAW Burgerservicenummer/BSN Verblijfstatus	Identiteit vaststellen
Gemeente en andere gemeenten	Ja/Nee, schuldhulpverlening	Recidive vaststellen

		Voor gemeenten kan recidive een overweging zijn om toegang tot schuldhulpverlening te weigeren. Dit blijkt uit het gemeentelijke plan schuldhulpverlening.
Rechtspraak	Ja/Nee, eerdere of lopende schuldsanering	Recidive vaststellen Voor gemeenten kan recidive een overweging zijn om toegang tot schuldhulpverlening te weigeren. Dit blijkt uit het gemeentelijke plan schuldhulpverlening.
Gemeente en andere gemeenten	Ja/Nee onherroepelijke bestuurlijke boete voor financiële benadeling bestuursorgaan	Fraude vaststellen Omdat fraude een overweging voor gemeenten kan zijn om toegang tot schuldhulpverlening te weigeren, moet worden vastgesteld of iemand heeft gefraudeerd. Dit blijkt uit het gemeentelijke plan schuldhulpverlening.
UWV, SVB, Belastingdienst, DUO	Ja/Nee onherroepelijke bestuurlijke boete voor financiële benadeling bestuursorgaan	Fraude vaststellen Omdat fraude een overweging kan zijn om toegang tot schuldhulpverlening te weigeren, moet worden vastgesteld of iemand heeft gefraudeerd. Dit blijkt uit het gemeentelijke plan schuldhulpverlening.

Besluit Plan van aanpak		
Gemeente	Ja/Nee, Wmo 2015 of Jeugdzorg Zo ja, hulpverlener(s)	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Contact leggen met andere hulpverleners voor afgestemde hulpverlening
Rechtspraak	Ja/Nee, schuldenbewind Zo ja, bewindvoerder	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Contact leggen met andere hulpverleners voor afgestemde en gezamenlijke hulpverlening
Kamer van Koophandel	Bedrijfsnamen, rechtspersonen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen (voor ondernemers/zzp-ers)
<i>Inkomen en vermogen</i>		
Gemeenten	Ja/Nee, persoon onder Participatiewet (bijstand) Zo ja, klantmanager(s) en inkomen en vermogen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
Belastingdienst	Inkomen uit arbeid, onderneming en andere inkomstenbronnen, zoals toeslagen Vermogen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
UWV	Polis werknemersverzekeringen: Inkomen uit arbeid, uitkering of pensioen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
SVB	Inkomen uit uitkering	
Kadaster	Onroerend goed (vermogen)	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)	Alimentatie	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen

RDW (Dienst Wegverkeer)	Gemotoriseerde voertuigen (vermogen)	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
<i>Betalingsachterstanden</i>		
Gemeente	Betalingsachterstanden ontstaansdatum, hoofdsom, boetes / verhogingen, actueel schuldsaldo, lopende betalingsregelingen, beslagvrije voet + laatste datum berekening door schuldeiser	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
Belastingdienst, CAK, CJIB, DUO, SVB, UWV	Betalingsachterstanden ontstaansdatum, hoofdsom, boetes / verhogingen, actueel schuldsaldo, lopende betalingsregelingen, beslagvrije voet + laatste datum berekening door schuldeiser	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
(andere) Schuldeisers	Betalingsachterstanden ontstaansdatum, hoofdsom, boetes / verhogingen, actueel schuldsaldo, lopende betalingsregelingen, beslagvrije voet + laatste datum berekening door schuldeiser	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
Deurwaarders	Beslagen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen
Aanbieders van krediet	(Sanerings)kredieten, schuldregelingen en hypotheke met betalingsachterstand	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen

Informeren schulden- en incassoketen

Voor de uitvoering van de wettelijke taak schuldhulpverlening is samenwerking tussen gemeenten en de schulden- en incassoketen noodzakelijk om recidive en overkreditering te voorkomen en medewerking van schuldeisers en gerechtsdeurwaarders te krijgen. Daarom geven gemeenten aan schuldeisers, deurwaarders, bewindvoerders, kredietverstrekkers en andere gemeenten door wie schuldhulpverlening krijgt.

- Verstrekken (gemeentelijke schuldhulpverlener)

Tabel 6: Gegevensverstrekkers en persoonsgegevens noodzakelijk voor het informeren van de schulden- en incassoketen

Gegevensverstrekkers/-bronnen	Gegevens	Verwerkingsdoel
Gemeente	Naam, adres, woonplaats/NAW Burgerservicenummer/BSN Verblijfstatus Ja/Nee, schuldhulpverlening Zo ja, hulpverlener Ja/Nee, schuldhulpverlening	Schuldhulpverlening: Voor (andere) gemeenten kan recidive een overweging zijn om toegang tot schuldhulpverlening te weigeren Om medewerking van schuldeisers, bewindsvoerders en gerechtsdeurwaarders te krijgen Gemeenten informeren kredietaanbieders om nieuwe schulden te voorkomen

5 Betrokken partijen

Vroegsignalering schulden (Tabel 1 en 4)

Verwerkingsverantwoordelijk:

- College van burgemeester en wethouders. Binnen de gemeentelijke organisatie krijgen alleen schuldhulpverleners toegang tot de persoonsgegevens.

- Als de gemeente de schuldhulpverlening niet zelf uitvoert: Instelling die zich in opdracht van en op kosten van de gemeente met schuldhulpverlening bezighoudt. Omdat de instelling de taak onafhankelijk en objectief uitvoert is de instelling verwerkingsverantwoordelijke. Binnen de instelling krijgen alleen schuldhulpverleners toegang tot de persoonsgegevens.

Verstrekker:

- Woningverhuurders, zorgverzekeraars/CAK, energiebedrijven, drinkwaterbedrijven

Besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening (Tabel 2 en 5)

Verwerkingsverantwoordelijk:

- College van burgemeester en wethouders. Binnen de gemeentelijke organisatie krijgen alleen schuldhulpverleners toegang tot de persoonsgegevens.
- Als de gemeente de schuldhulpverlening niet zelf uitvoert: Instelling die zich in opdracht van en op kosten van de gemeente met schuldhulpverlening bezighoudt. Omdat de instelling de taak onafhankelijk en objectief uitvoert is de instelling verwerkingsverantwoordelijke. Binnen de instelling krijgen alleen schuldhulpverleners toegang tot de persoonsgegevens.

Verstrekker:

- Personen en instanties genoemd in de linkerkolom van Tabel 4 in hoofdstuk 3 /4: andere gemeenten (gemeenten delen gegevens met elkaar), rechtspraak, UWV, SVB, Belastingdienst, DUO, KvK, Kadaster, LBIO, CAK, CJIB, schuldeisers, deurwaarders, aanbieders van krediet (verstrekken kan beperkt zijn tot inzage geven).

Informeren schulden- en incassoketen (tabel 3 en 6)

Verwerkingsverantwoordelijk:

- College van burgemeester en wethouders. Binnen de gemeentelijke organisatie verwerken schuldhulpverleners de persoonsgegevens.
- Als de gemeente de schuldhulpverlening niet zelf uitvoert: Instelling die zich in opdracht van en op kosten van de gemeente met schuldhulpverlening bezighoudt. Binnen de instelling verwerken schuldhulpverleners de persoonsgegevens.

Ontvanger:

- Gemeenten delen met elkaar, met schuldeisers, bewindvoerders, gerechtsdeurwaarders en kredietverstrekkers wie schuldhulpverlening krijgt

6 Belangen bij de gegevensverwerkingen

- Voor burgers: De doelgroep (inwoners met problematische schulden) wordt beter en eerder bereikt. Burgers worden ontzorgd, omdat zij niet meer alle informatie hoeven aan te leveren, maar schuldhulpverleners die zelf kunnen verzamelen.
- Voor gemeenten: De regelgeving geeft juridische zekerheid over wie welke persoonsgegevens voor schuldhulpverlening mag uitwisselen. Hulp aanbieden op basis van de aangewezen betalingsachterstanden vraagt van gemeenten dat zij het vroegsignaleren van schulden opschalen en tot een structurele dienstverlening ontwikkelen. Hier staat tegenover dat de gemeentelijke schuldhulpverlening effectiever en efficiënter wordt.
- Voor publieke en private schuldeisers: De regelgeving geeft juridische zekerheid over wie welke persoonsgegevens voor schuldhulpverlening mag uitwisselen. Ook nu verstrekken schuldeisers persoonsgegevens voor schuldhulpverlening. Dat doen zij op grond van wettelijke verplichtingen, toestemming of een overeenkomst met de burger. De verandering is dat de grondslag wettelijke verplichting belangrijker wordt en duidelijk wordt uitgewerkt. De regelgeving over het verstrekken door woningverhuurders van huurachterstanden aan schuldhulpverleners voor vroegsignalering is nieuw.
- Voor de Rijksoverheid/Ministerie SZW: De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt effectiever en efficiënter uitgevoerd. De nieuwe regelgeving helpt schuldhulpverleners om mensen met schulden beter te vinden en te ontzorgen. Dat is nodig om Actielijn 1 *Problematische schulden*

voorkomen: preventie en vroegsignalering en Actielijn 2 Ontzorgen en ondersteunen van de Brede schuldenaanpak van de Rijksoverheid te implementeren.

7 Verwerkingslocaties

Nederland

8 Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

Dit document is de PIA voor de wetswijziging en het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening. De uitvoering doet het ministerie van SZW niet. Daarvoor maken gemeenten zelf een PIA of hebben dat al gedaan. Immers, gemeenten ontvangen, gebruiken, enz. de persoonsgegevens. Daarnaast maken beheerders van ICT-ondersteuning een PIA of hebben dat al gedaan. De tekst hieronder is als achtergrondinformatie beschouwen.

Steeds meer gegevens die nodig zijn voor schuldhulpverlening komen digitaal beschikbaar. De wijziging van de Wgs en het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening willen juridische belemmeringen voor het gebruik van de gegevens door schuldhulpverleners wegnemen. Voor het praktisch beschikbaar maken van de gegevens is technische ontwikkeling noodzakelijk. Dit staat los van de regelgeving.

De schuldhulpverlening maakt geen gebruik van geautomatiseerde besluitvorming, profilering, big data of nieuwe technologieën.

Tabel 7: Technieken en methoden voor de verwerking van persoonsgegevens voor schuldhulpverlening die geheel of gedeeltelijk beschikbaar zijn

Gegevens	Technieken en methoden	Opmerkingen
Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden (vroegsignalering)		
Naam, adres, woonplaats/NAW Burgerservicenummer/BSN Verblijfstatus	Basisregistratie Personen	
Contactgegevens van de klant, diens klantnummer en informatie over de hoogte van diens schuld	Vindplaats van Schulden (VPS) Registratie Informatie Systeem (RIS)	Enkele tientallen gemeenten gebruiken VPS van Bureau Krediet Registratie (BKR) en/of het RIS van Inforing voor vroegsignalering. Gemeenten maken daartoe afspraken met schuldeisers en sluiten een verwerkersovereenkomst met BKR en/of Inforing.
Besluit toegang en plan van aanpak		
Naam, adres, woonplaats/NAW Burgerservicenummer/BSN Verblijfstatus	Basisregistratie Personen	
Ja/Nee, schuldhulpverlening Zo ja, hulpverlener	Verwijsindex Schuldhulpverlening (VISH)	De VISH laat zien of een bepaald BSN) ook bekend is bij een bepaalde schuldhulpverlener

Ja/Nee, saneringskrediet of schuldregeling	BKR	
Ja/Nee, eerdere of lopende schuldsanering	Centraal Insolventieregister	Rechtspraak
Ja/Nee strafrechtelijke veroordeling of bestuurlijke sanctie voor financiële benadeling bestuursorgaan Zo ja, dossier inzien	Frauderegister (onderdeel GeVS)	Voor zover het gaat om fraude bij uitvoering van de Participatiewet, IOAZ en IOAW ⁸
Ja/Nee, Wmo 2015 of Jeugdzorg Zo ja, hulpverlener(s)	-	
Ja/Nee, schuldenbewind Zo ja, bewindvoerder	Centraal curatele- en bewindregister (CCBR)	Rechtspraak
Bedrijfsnamen, rechtspersonen	Handelsregister	Kamer van Koophandel
Ja/Nee, persoon onder Participatiewet (bijstand) Zo ja, klantmanager(s) en inkomen en vermogen	Gezamenlijke elektronische Voorziening Suwi (GeVS)	Gemeenten, UWV en SVB wisselen informatie uit via de gezamenlijke elektronische voorziening Suwi (GeVS). Dat is een beveiligde infrastructuur. Voor schuldhelpverleners is, zeker als zij werken bij instellingen voor schuldhelpverlening buiten de gemeenten, toegang niet vanzelfsprekend.
Inkomen uit arbeid, onderneming en andere inkomstenbronnen, zoals toeslagen Vermogen	Burgerportalen, zoals: Basisregistratie Inkomen Mijn Belastingdienst Mijn toeslagen Mijn UWV Mijn SVB Mijn voertuigen bekijken Basisregistratie Kadaster Gezamenlijke elektronische Voorziening Suwi (GeVS)	
Betalingsachterstanden	Webportals schuldhelpverleners, zoals Webis, SHV Loket, BringWay	

⁸ Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOAW)

	Centraal Krediet Informatiesysteem Schuldenknooppunt Digitaal beslagregister Burgerportalen, zoals: MijnIncasso MijnCAK MijnDUO Schuldenwijzer	BKR De NVVK ontwikkelt het Schuldenknooppunt⁹ voor een snelle, privacy-bestendige en beveiligde digitale gegevensuitwisseling tussen schuldhulpverleners en schuldeisers bij het tot stand brengen van een minnelijke schuldregeling. Gerechtsdeurwaarders raadplegen het Digitaal Beslagregister alvorens eventueel beslag te leggen. Voor schuldhulpverleners is het register ook belangrijk, omdat informatie of en zo ja, welke beslagen er zijn nodig is voor het bepalen van passende hulp.
Informeren schulden- en incassoketen		
Ja/Nee, schuldhulpverlening	VISH	De VISH laat zien of een bepaald BSN ook bekend is bij een bepaalde schuldhulpverlener
Zo ja, hulpverlener		
Ja/Nee, saneringskrediet of schuldregeling	BKR	

⁹ Project Digitale communicatie in het schuldregelingstraject: <https://www.nvbk.eu/schuldenknooppunt>

9 Juridisch en beleidsmatig kader

Het kader is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Vroegsignalering van schulden

In de Wgs wordt expliciet opgenomen dat gemeenten persoonsgegevens mogen uitwisselen voor vroegsignalering zonder voorafgaande toestemming van de burger.

De Wgs geeft de opdracht in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening signalen op te nemen die aanleiding zijn voor het college van burgemeester en wethouders om uit eigen beweging schuldhulpverlening aan te bieden. Betalingsachterstanden op vaste lasten zijn de meest gebruikte voorspellers voor vroegsignalering. Knelpunten met het betalen van vaste lasten zijn een adequate indicatie om mensen met risicovolle of problematische schulden te bereiken. Het recht op huisvesting en een behoorlijke levensstandaard en toegang tot drinkwater zijn bovendien internationaal vastgelegde basisrechten. Daarom worden als signalen voor vroegsignalering betalingsachterstanden op huur, energie, water en zorgverzekering opgenomen in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening. Onder andere de AP vindt dat verhuurders onvoldoende grondslag hebben om betalingsachterstanden aan gemeenten te verstrekken. Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening regelt daarom de verplichting voor verhuurders om onder voorwaarden betalingsachterstanden met gemeenten te delen.

Besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening

In de Wgs wordt de omschrijving van de gemeentelijke taken en verplichtingen voor schuldhulpverlening verduidelijkt. In het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening worden vervolgens aan de taken gegevens gekoppeld die noodzakelijk zijn.

Eén van de taken die volgt uit de Wgs is besluiten over toegang tot schuldhulpverlening (artikel 3 en 4 Wgs). Dit is een beschikking die valt onder de Algemene wet bestuursrecht (Hoofdstuk 4, Awb). Op dit moment staat in artikel 3 van de Wgs niet expliciet dat de gemeente in een besluit aan de burger aangeeft op welke hulp een burger recht heeft. Uit oogpunt van rechtszekerheid en transparantie is dit wel gewenst en bij steeds meer gemeenten praktijk. De wetswijzing verduidelijkt de bepalingen over het besluit over toegang tot en inhoud van de hulp. De wettelijke taak om te besluiten over schuldhulpverlening is de grondslag voor en de rechtvaardiging van het raadplegen van persoonsgegevens.

Informeren schulden- en incassoketen

Artikel 8, tweede lid, Wgs geeft de grondslag voor het aanwijzen instanties aan wie het college van burgemeester en wethouders gegevens verstrekt die noodzakelijk zijn voor de samenwerking op het gebied van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Voor uitvoering van wettelijke taak schuldhulpverlening is het nodig dat schuldhulpverleners samenwerken en persoonsgegevens delen met andere gemeenten, schuldeisers, bewindvoerders, gerechtsdeurwaarders en kredietverstrekkers wie hulp krijgt. Met identiteitsgegevens ziet de gemeente wie schuldhulpverlening krijgt, moet krijgen of heeft gekregen. Dat is bijvoorbeeld nodig om te weten wie recht heeft op nazorg. Andere gemeenten kunnen zien wie hulp heeft gekregen om te controleren op recidive. Samenwerking met kredietverstrekkers is nodig bij hulpverlening om te voorkomen dat iemand nieuwe schulden maakt.

10 Bewaartermijnen

Vroegsignalering van schulden (Tabel 4)

De persoonsgegevens voor vroegsignalering (uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden) worden door de gemeente bewaard zolang dat noodzakelijk is. Daarna worden gegevens vernietigd. De regelgeving bevat geen termijnen, omdat de noodzakelijke termijn afhankelijk is van de situatie. Als iemand met schulden geen hulp wil, worden de gegevens

vernietigd. Als iemand wel hulp aanvaard, is het afhankelijk van de inhoud van de hulp hoe lang persoonsgegevens bewaard worden.

Besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening (Tabel 5)

Om een besluit te kunnen nemen over de toegang tot schuldhulpverlening en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening raadplegen schuldhulpverleners registers en vragen zij gegevens op. De persoonsgegevens worden bewaard zolang dat noodzakelijk is. Dat is in ieder geval gedurende schuldhulpverlening, die wordt vastgelegd in het besluit over het plan van aanpak voor schuldhulpverlening. De regelgeving bevat geen termijnen, omdat de noodzakelijke termijn afhankelijk is van de situatie. Als een saneringskrediet of een schuldregeling onderdeel is van de hulp is de looptijd meestal drie jaar. De looptijd kan langer zijn als schuldhulpverleners het budget van gaan beheren. Gemeenten bewaren schuldhulpverleningsdossiers meestal vijf jaar, gebaseerd op een risicoanalyse van het belang voor de bedrijfsvoering van de gemeente.¹⁰

Informeren schulden- en incassoketen (Tabel 6)

De persoonsgegevens die na afloop van de hulpverlening worden bewaard, zijn gegevens over identiteit (zie tabel onder 3 Gegevensverwerkingen/ 4 Verwerkingsdoeleinden): naam, adres, woonplaats en BSN. En of iemand gebruik heeft gemaakt van een saneringskrediet of een schuldregeling. Deze gegevens worden in de praktijk nog vijs jaar bewaard. De regelgeving geeft hiervoor geen termijnen, omdat de noodzakelijke termijnen afhankelijk zijn van de situatie. De bij de uitvoering betrokken organisaties hebben bewaartermijnen afgesproken. Dat is in ieder geval gedurende looptijd van de schuldhulpverlening. Als een saneringskrediet of schuldregeling onderdeel is van de hulp, is dat meestal drie jaar. Gerechtsdeurwaarders en schuldeisers worden geïnformeerd als de hulp is beëindigd. Voor hen is er geen noodzaak het gegeven dat iemand hulp heeft gehad op te slaan. Voor gemeentelijke kredietbanken, gemeenten en instellingen voor schuldhulpverlening die lid zijn van de NVVK registreert BKR saneringskredieten en schuldregelingen tot vijf jaar na beëindiging van de schuld. Kredietverstrekkers en schuldhulpverleners mogen deze registratie inzien. De termijn is gebaseerd op (internationale) ervaringen met risico's op wanbetaling.¹¹

B Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

11 Rechtsgrond

1. De verwerking is noodzakelijk: om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; en
2. Voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

De grondslagen zijn opgenomen in artikel 8, 8a en 8b van de Wgs.

12 Bijzondere persoonsgegevens

Om integraal te kunnen werken moeten schuldhulpverleners weten of de cliënt andere hulp en dienstverlening krijgt van de gemeente. Daarom regelt de wetswijziging (artikel 8c) gegevensuitwisseling tussen de Wgs en de Jeugdwet en Wmo 2015. Het gaat dan alleen over of iemand hulp krijgt en zo ja, wie de hulpverleners zijn. De schuldhulpverlener hoeft niet te weten hoe iemands gezondheid is, maar wel dat degene maatschappelijke ondersteuning of zorg krijgt en wie die hulpverlener is. Dan kunnen de hulpverleners de hulpverlening op elkaar afstemmen. Deze beperkte, limitatieve lijst gegevens is in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening vastgelegd. De gegevens van de Wmo 2015 en de Jeugdwet zijn gezondheidsgegevens. De AVG staat verwerking van gezondheidsgegevens niet toe, tenzij daarvoor een bijzondere rechtvaardiging bestaat.

¹⁰ Vaststelling selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020, Staatscourant 2020, nr. 11143.

¹¹ Kamerstukken II 2016/17, Aankangsel van de Handelingen, nr. 2715.

Schuldhelpverlening is zo'n rechtvaardiging. Het valt onder in de AVG genoemde uitzonderingsgronden (zie Tabel 7). Het is niet nodig het medisch beroepsgeheim te doorbreken. Omdat het medisch beroepsgeheim ruim wordt uitgelegd, kan zich de vraag voordoen of voor afgeleide informatie geheimhoudingsplicht geldt, bijvoorbeeld tot welke beroepsgroep in de gezondheidszorg een specifieke hulpverlener beheer en wat daaruit valt af te leiden over de zorg die wordt verleend. De wettelijke grondslag in de Wgs en het Besluit gemeentelijke schuldhelpverlener zorgen dat hulpverleners elkaar mogen vinden, zodat de noodzakelijke afstemming van de hulpverlening plaatsvindt.

Voor de beoordeling of iemand toegang tot schuldhelpverlening krijgt, kunnen strafrechtelijke gegevens nodig zijn voor zover het gaat om gegevens over financiële fraude (artikel 3 Wgs). Alleen als de gemeente in het gemeentelijke plan schuldhelpverlening heeft opgenomen dat gegevens over financiële benadeling van een bestuursorgaan worden meegewogen bij het nemen van het besluit over toegang tot schuldhelpverlening, zijn de gegevens over financiële fraude noodzakelijk. Als er niets over in het plan is opgenomen, wordt ervan uitgegaan dat die gegevens daarmee geen relevantie hebben voor de vraag of iemand in aanmerking komt voor schuldhelp en zouden derhalve dus ook niet verstrekt mogen worden. Het gaat om onherroepelijke bestuurlijke boetes en de daaraan gekoppelde terug te betalen uitkeringen of andere vergoedingen. Omdat deze vorderingen vaak niet kwijtgescholden kunnen worden, heeft schuldhelpverlening niet altijd zin, als deze schulden de belangrijkste aanleiding voor hulp zijn.

Tabel 8: Bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk voor het besluit noodzakelijk voor het (gemeentelijk) besluit over toegang tot en het plan van aanpak voor schuldhelpverlening

Categorie	Type	Uitzondering AVG
Krijgt maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) of Jeugdzorg Ja/Nee, Wmo 2015 of Jeugdzorg Zo ja, hulpverlener(s)	Bijzondere persoonsgegevens – gegevens over gezondheid	De verwerking is noodzakelijk met het oog op de uitvoering van verplichtingen en de uitoefening van Specifieke rechten op het gebied van arbeids- en sociaalzekerheidsrecht (Art. 9 lid 2b AVG jo. art. 30 lid 1a UAVG)
Onherroepelijke bestuurlijke boete voor financiële benadeling bestuursorgaan Ja/Nee	Strafrechtelijke persoonsgegevens	Verwerking van strafrechtelijke gegevens alleen is toegestaan door of onder toezicht van de overheid of als dit bij wet geregeld is (Art. 10 AVG jo. art. 33, lid 2a UAVG)
Burgerservicenummer (BSN)	Wettelijke identificatienummer	Overheidsorganen kunnen bij de uitvoering van hun publieke taak gebruik maken van het BSN, zonder dat daarvoor nadere regelgeving vereist is (Art 87 AVG, art. 10 Wet algemene bepalingen burgerservicenummer)
Kamer van Koophandel -	Wettelijke identificatienummer	Art. 2 Handelsregisterwet

13 Doelbinding

De persoonsgegevens worden gebruikt voor de uitvoering van wettelijke taken, namelijk uitvoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

De persoonsgegevens in onderstaande tabel worden opgevraagd en geraadpleegd voor schuldhulpverlening, maar zijn met een ander doel verzameld. Met de aanwijzing van deze gegevens in regelgeving (Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening) wordt geregeld dat deze informatie ook voor schuldhulpverlening mag worden gebruikt.

Tabel 9: Persoonsgegevens noodzakelijk voor het besluit over het plan van aanpak voor schuldhulpverlening die oorspronkelijk met een ander doel zijn verzameld

Gegevensverstrekkers/-bronnen	Gegevens	Verwerkingsdoel
Besluit Plan van aanpak		
<i>Inkomen en vermogen</i>		
Gemeenten	Ja/Nee, persoon onder Participatiewet (bijstand) Zo ja, klantmanager(s) en inkomen en vermogen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8c (nieuw) Wgs
Belastingdienst	Inkomen uit arbeid, onderneming en andere inkomstenbronnen, zoals toeslagen Vermogen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8 Wgs
UWV	Polis werknemersverzekeringen: Inkomen uit arbeid, uitkering of pensioen	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8 Wgs
Kadaster	Onroerend goed (vermogen) Basisregistratie Kadaster Basisregistratie Adressen en Gebouwen - Openbaar	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8 Wgs
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)	Alimentatie	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8 Wgs
RDW (Dienst Wegverkeer)	Gemotoriseerde voertuigen (vermogen)	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8 Wgs
<i>Betalingsachterstanden</i>		
Stelsel van kredietregistratie	De gegevens die kredietverstrekkers bij het stelsel raadplegen voordat zij met een consument een overeenkomst inzake krediet aangaan	Plan van aanpak schuldhulpverlening opstellen Artikel 8 Wgs

14 Noodzaak en evenredigheid

Proportionaliteit

De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (de verwerking van de persoonsgegevens) van de burgers is noodzakelijk voor schuldhulpverlening. De gegevensverwerkingen zijn tot een minimum beperkt. De wetswijziging creëert de gewenste juridische duidelijkheid en ontzorgt de burger door schuldhulpverleners zelf de mogelijkheid te geven de gegevens te verzamelen. De gevraagde persoonsgegevens kunnen als noodzakelijk worden beschouwd voor een goede uitvoering van de Wgs waarbij de burger niet onevenredig in hun belangen worden geschaad door de volgende waarborgen:

- De noodzaak van de verstrekking van diverse persoonsgegevens voor diverse doelen is gespecificeerd zodat helder is welke persoonsgegevens noodzakelijk zijn voor welk doel.
- Het medisch beroepsgeheim dat voor hulpverleners, die de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 uitvoeren, geldt wordt niet doorbroken omdat het voor de hulpverleners niet nodig is om iemands ziektebeeld te kennen.
- Onherroepelijke bestuurlijke boetes worden ook aangemerkt als schulden. Hiermee wordt voorkomen dat gevoelige strafrechtelijke informatie bovenmatig wordt verwerkt.
- De mogelijkheid voor schuldhulpverleners om gegevens te verifiëren is een verplichting. Hiermee is verduidelijkt dat de controle nodig is om aan het uitgangspunt van de AVG te voldoen dat persoonsgegevens juist en actueel zijn.
- Gemeenten en ook schuldeisers nemen bij de uitvoering organisatorische en technische maatregelen voor de veilige en privacy-verantwoorde gegevensverwerking om aan het kader en de randvoorwaarden te voldoen. Ongeautoriseerde toegang wordt voorkomen en inzage in en besluiten over persoonsgegevens wordt tot bepaalde functionarissen beperkt.
- De gemeente zal de betrokkene informeren over de verwerking middels het aanbieden van een eerste gesprek tot schuldhulpverlening en in het algemeen via het privacy statement.
- De mogelijkheid om te experimenteren met andere signalen voor vroegsignalering zal beperkt zijn tot één of enkele nader te bepalen gemeenten.

Subsidiariteit

Vroegsignalering

Vroegsignalering is een gerichte actie om in contact te komen met burgers met (dreigende) problematische schulden en uit eigen beweging hulp aan te bieden. Dit is noodzakelijk, omdat veel mensen met schulden zich niet kunnen of willen melden voor hulp. De afgelopen jaren is in veel gemeenten ervaring opgedaan met vroegsignalering. Eerder beginnen met het oplossen van problemen en het bereiken van burgers die niet of nog niet in beeld zijn, blijkt te werken. Terugkerende vraag is echter welke bevoegdheden gemeenten en instellingen die zich in opdracht van gemeenten met vroegsignalering bezighouden nu precies hebben om signalen van anderen dan de burger zelf te gebruiken om de mensen die hulp nodig hebben te vinden. Deze juridische onzekerheid is een belemmering om op grotere schaal in vroegsignalering te investeren, terwijl dit wel nodig is om problematische schulden te voorkomen. De gegevensverwerkingen kunnen in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkene minder nadelige wijze worden verwezenlijkt. De burgers waar het om gaat melden zich niet of laat voor hulp. Daarom is andere informatie nodig om de doelgroep te vinden.

Alternatieven hebben niet minder risico's:

1. Alternatief is wachten tot de persoon in kwestie zich alsnog later zelf meldt. Gevolg is dat de problemen verder zijn verergerd en lastiger en tegen hogere maatschappelijke kosten oplosbaar zijn.
2. Alternatief is minder of andere signalen te gebruiken. Knelpunt is dat er niet één voorspeller blijkt te zijn voor problematische schulden. Bijvoorbeeld alleen betalingsachterstanden op de zorgverzekering gebruiken, betekent dat de groep die betalingsproblemen afwendt door de huur of de energierekening niet te betalen niet worden gevonden. Als bijvoorbeeld alleen huurachterstanden worden gebruikt, komen burgers die in de vrije sector huren of kopen en daarbij betalingsachterstanden hebben niet in beeld, want voor hen zijn andere signalen nodig (bijvoorbeeld niet betaalde energie- en drinkwaterrekeningen). De gekozen signalen

(betalingsachterstanden op huur, zorgverzekering, energie en drinkwater) zijn stuk voor stuk een adequate indicatie dat hulp nodig is. Daarom is het nodig dat gemeenten op ieder signaal hulp aanbieden.

3. Er zijn ook andere signalen denkbaar, bijvoorbeeld achterstanden op hypotheek, beslagleggingen of niet betaalde telefoon- en internetrekeningen. Het nadeel is dat met andere signalen veel minder praktijkervaring is opgedaan. Het is de vraag of burgers met schulden beter in beeld komen met andere signalen. Meer signalen betekent een grotere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen en meer inzet van schuldhulpverleners en schuldeisers nodig is, terwijl de meerwaarde niet is aangetoond.

Besluit toegang en plan van aanpak/ Informeren schulden- en incassoketen

De gegevensverwerkingen voor het besluit over toegang tot en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening kunnen in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkene minder nadelige wijze worden verwezenlijkt. Ook het informeren van andere gemeenten, schuldeisers, bewindvoerders, gerechtsdeurwaarders en kredietverstrekkers is noodzakelijk voor schuldhulpverleners. Alternatieven hebben niet minder risico's:

1. Alternatief is dat de mensen met schulden zelf de gegevens verzamelen. Het beperkte doenvermogen maakt dat in de praktijk onhaalbaar, tijdrovend en een drempel om hulp te vragen. Bovendien beschikken de schuldhulpverleners na verzameling door de burgers over dezelfde gegevens met dezelfde risico's.
2. Alternatief is dat vrijwilligers de persoon met schulden helpen de gegevens te verzamelen. Dit stelt hoge eisen aan de beschikbaarheid en de kwaliteit van vrijwilligers en is daarom lang niet altijd uitvoerbaar. Bovendien krijgt een nieuwe groep toegang tot persoonsgegevens, zonder wettelijke grondslag of veiligheidswaarborgen.
3. Omdat de grondslag in de regelgeving niet geheel duidelijk is, vragen hulpverleners meestal ook toestemming van de burger. Naar het oordeel van de AP is deze toestemming niet afdoende, omdat de burger, belet op de hulpbehoefte, deze niet geheel vrijwillig kan geven.¹²
4. Alternatief is de uitwisseling van persoonsgegevens voor schuldhulpverlening tussen bestuursorganen niet regelen. Artikel 8 van de Wgs¹³ geeft namelijk al de bevoegdheid voor deze uitwisseling. De AMvB zou dan beperkt zijn tot gegevensuitwisseling met andere personen en instanties dan bestuursorganen. Daarvoor is niet gekozen, omdat vanuit het perspectief van de privacyregelgeving (AVG) artikel 8 Wgs niet specifiek genoeg is. De bij schuldhulpverlening betrokken gemeenten en andere organisaties vragen bovendien om concrete regelgeving, zodat duidelijk is wat zij mogen en niet mogen.

De aangewezen gegevens zijn noodzakelijk voor schuldhulpverlening. De gegevensverwerkingen zijn tot een minimum beperkt. De wetswijziging creëert de gewenste juridische duidelijkheid en ontzorgt de burger door schuldhulpverleners zelf de mogelijkheid te geven de gegevens te verzamelen. De hoeveelheid persoonsgegevens die gebruikt wordt voor het besluit over toegang en het plan van aanpak schuldhulpverlening verandert dus niet.

¹² Verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein; De rol van toestemming, AP, 2016

¹³ Artikel 8. Gegevensuitwisseling (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening)

1. Bestuursorganen en andere bij algemene maatregel van bestuur aangewezen personen en instanties verstrekken aan het college de gegevens en inlichtingen waarvan kennisneming van belang kan zijn voor de uitvoering van deze wet.
2. Het college kan onder bij algemene maatregel van bestuur te bepalen voorwaarden aan bestuursorganen en aan bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen instanties gegevens verstrekken voortvloeiende uit de uitvoering van deze wet, die deze bestuursorganen en instanties behoeven in verband met uitoefening van hun taak en dienstverlening.
3. Het vragen en het verstrekken van gegevens door het college aan en door de in het eerste en tweede lid bedoelde bestuursorganen en instanties kan geschieden door tussenkomst van het Inlichtingenbureau, bedoeld in artikel 63 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de wijze van gegevensuitwisseling en de kosten, die daarbij in rekening kunnen worden gebracht.

15 Rechten van de betrokkenen

Betrokkenen hebben op grond van de privacyregelgeving diverse rechten, waarin ook staat op welke wijze en onder welke omstandigheden zij die rechten kunnen uitoefenen. Hierop wordt geen uitzondering gemaakt in de voorgenomen wetswijziging. Het betreft het recht op informatie, het recht van inzage, het recht op rectificatie, het recht op gegevenswissing, het recht op beperking van de verwerking, een kennisgevingsplicht inzake rectificatie of wissing van persoonsgegevens, het recht op overdraagbaarheid van gegevens, het recht van bezwaar en het recht om niet onderworpen te worden aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking gebaseerd besluit. Hulp wordt niet door een computer (geautomatiseerd) aangeboden, maar door een hulpverlener. Als iemand hulp accepteert, volgt een intakegesprek om de juiste hulp te bepalen. De hulpverlener legt de uitkomsten vast in een (Awb-)besluit over toegang tot en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening.

De wetswijziging regelt dat iedere burger een individuele terugkoppeling krijgt van de gemeente als zonder toestemming contactgegevens en betalingsachterstanden zijn uitgewisseld. Dit betreft de kern van het wetsvoorstel, namelijk het aanbieden van het intakegesprek schuldhulpverlening naar aanleiding van een signaal van specifieke schuldeisers (artikel 3). Voordat de schuldeiser gegevens aan de gemeente verstrekt, heeft de schuldeiser onder meer via een betalingsherinnering contact met de klant. In de betalingsherinnering wordt de klant (individueel) geïnformeerd over de mogelijkheden voor schuldhulpverlening en dat contactgegevens en betalingsachterstanden aan de gemeente kunnen worden doorgegeven. Voor zorgverzekeraars, energiebedrijven en drinkwaterbedrijven is dit al in regelgeving vastgelegd.¹⁴ Voor verhuurders worden vergelijkbare bepalingen opgenomen in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening.

C Beschrijving en beoordeling risico's voor de betrokkenen

16 Risico's

Inbreuk op de persoonlijke levenssfeer - algemeen

Ten algemene geldt voor de gewijzigde Wgs en bijbehorende AMvB dat er risico is op een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene. Schuldhulpverleners evalueren inkomen- en schuldeninformatie, maar in bepaalde gevallen ook strafrechtelijke of gezondheidsgegevens, om de persoonlijke situatie van de betrokkenen te analyseren. Dus doordat er met deze wetswijziging nieuwe persoonsgegevens worden verwerkt en worden geëvalueerd (oorsprong), kan er een risico op een inbreuk op de privacy van de burger optreden, waardoor reputatieschade, discriminatie en stigmatisering kan optreden (negatief gevolg). De **kans** dat een dreiging zich manifesteert tot een incident is hoog, aangezien dit risico zich in alle gevallen voordoet. De **impact** die deze gevolgen heeft voor de betrokkene is hoog, aangezien openbaarmaking van deze bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens een negatief effect kan hebben op het bestaan, de (mentale) gezondheid en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (hoog) x impact (hoog) is **hoog**.

Inbreuk op de persoonlijke levenssfeer - vroegsignalering

Ten aanzien van vroegsignalering bestaat er risico op een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene. Het verwerken van schuldeninformatie is een inbreuk op de privacy van burgers die wellicht niet geholpen willen worden of die geen hulp nodig hebben. Doordat er in het kader van vroegsignalering nieuwe persoonsgegevens worden verwerkt (oorsprong), kan de burger zich aangetast voelen in zijn autonomie (negatief gevolg). De **kans** dat een dreiging zich manifesteert tot een incident is hoog, aangezien dit risico zich in alle gevallen van vroegsignalering voordoet. De **impact** die deze gevolgen heeft voor de betrokkene is hoog, aangezien openbaarmaking een negatief

¹⁴ Regeling zorgverzekering, Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas en de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater.

effect kan hebben op het bestaan, de (mentale) gezondheid en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (hoog) x impact (hoog) is **hoog**.

Risico t.a.v. de vertrouwelijkheid van gegevens

Naast de inbreuk op het leven van de betrokkenen is er ook een risico t.a.v. de vertrouwelijkheid van gegevens. Ongeautoriseerde gebruikers – als gevolg van ontoereikende beveiliging – kunnen toegang krijgen tot gegevens. Hierdoor kan de individuele betrokkene breder bekend raken als schuldenaar. De **kans** dat een dreiging zich manifesteert tot een incident is gemiddeld omdat er beveiligingsmaatregelen zijn getroffen om ongeautoriseerde toegang te voorkomen. Zo wordt inzage in en besluiten over persoonsgegevens tot bepaalde functionarissen beperkt. Betrokkenen kunnen door een dergelijk incident hinder of problemen ondervinden waarbij een bepaalde mate van inspanning nodig is om dit incident op te lossen (zo kunnen er extra kosten mee gepaard gaan, kan de toegang tot bepaalde diensten tijdelijk beperkt zijn en kan het stress of gebrek aan begrip bij de betrokkenen opleveren). De **impact** wordt daarmee geschat op hoog. Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (midden) x impact (hoog) is **hoog**.

Risico op onvoldoende transparantie

Bij vroegsignalering bestaat het risico dat er sprake is van onvoldoende transparantie – als gevolg van onvoldoende c.q. gebrekkige communicatie - richting betrokkenen over de verwerking van hun persoonsgegevens. Hierdoor kunnen betrokkenen het gevoel hebben dat zij onvoldoende zijn geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens. De **kans** dat dit risico zal optreden is laag. De gemeente zal de betrokkene namelijk informeren over de verwerking middels het aanbieden van een eerste gesprek tot schuldhulpverlening en in het algemeen via de privacy statement. De **ernst** van de gevolgen op het moment dat dit risico intreedt is laag omdat betrokkenen niet of nauwelijks geraakt worden of in beperkte mate ongemak ervaren dat zonder al te veel problemen is op te lossen. De gemeente kan bijvoorbeeld op verzoek extra informatie verstrekken. Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (laag) x impact (laag) is **laag**.

Risico op onjuiste of onvolledige verwerking van gegevens

Er bestaat de mogelijkheid dat de gegevens die door schuldeisers worden verstuurd aan het college van B&W onjuist of onvolledig zijn. Het gevolg van het verwerken van onjuiste of onvolledige gegevens kan zijn dat de burger uitgesloten wordt van een recht. Bijvoorbeeld dat ten onrechte wel/geen eerste gesprek tot schuldhulpverlening wordt aangeboden. De **kans** dat dit risico zal optreden is laag omdat er een koppeling wordt gemaakt met gemeentelijke systemen waardoor gegevens niet overgetikt hoeven te worden en de kans op een (menselijke) fout kleiner wordt. Daarnaast is in de wet opgenomen dat gemeenten verplicht zijn gegevens eenmaal per jaar te verifiëren vanuit het beginsel van juistheid van gegevens. De **ernst** van de gevolgen op het moment dat dit risico intreedt is gemiddeld, omdat betrokkenen hinder of problemen kunnen ondervinden waarbij bepaalde mate van inspanning nodig is om dit op te lossen. Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (laag) x impact (midden) is **laag**.

Risico op onrechtmatige verwerking

Bij vroegsignalering is experimenteren belangrijk om de signalen te vinden waarmee mensen met problematische schulden beter bereikt kunnen worden. Hiermee bestaat het risico dat er persoonsgegevens onrechtmatig verwerkt worden. Dit als gevolg van het ontbreken van een duidelijk en voldoende specifiek omschreven juridisch kader (oorsprong). Het gevolg hiervan kan zijn dat mensen een inbreuk op hun persoonlijke levenssfeer ervaren. De **kans** dat dit risico zal optreden is laag omdat als een duidelijk en voldoende specifiek omschreven juridisch kader ontbreekt, de wet het experiment verbiedt. Daarnaast biedt de wet ruimte om in een ministeriële regeling voor maximaal vijf jaar andere signalen aan te wijzen die potentieel een betere indicatie vormen voor meer schulden en die in één of enkele gemeenten worden getest. Daarmee is een dergelijk experiment beperkt tot één of enkele gemeenten. De **ernst** van de gevolgen op het moment dat dit risico inreed is gemiddeld, omdat betrokkenen hinder of problemen kunnen ervaren waarbij inspanning nodig is om de situatie te

herstellen (zo kan het lastig zijn om de onrechtmatig verwerkte gegevens uit alle gemeentelijke systemen te verwijderen, en moeten betrokkenen - als het gevolg van die onrechtmatige verwerking – het aangeboden gesprek tot schuldhulpverlening actief weigeren). Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (laag) x impact (midden) is **laag**.

Risico op bovenmatige verwerking van persoonsgegevens

Doordat de mogelijkheid bestaat op basis van een enkelvoudig signaal een hulpaanbod te doen in een situatie waarin geen sprake is van een serieus schuldenprobleem dat een intakegesprek nodig is (oorsprong) bestaat er een risico op bovenmatige verwerking van persoonsgegevens. Hierdoor kan de betrokkene in zijn autonomie aangetast worden omdat de betrokkene als gevolg van het handelen van de gemeente niet meer zelf kan/mag beslissen en het gevoel kan hebben ergens toe gedwongen te worden. De **kans** dat dit risico zal optreden is laag omdat slechts enkele soorten signalen zijn toegestaan, die elk wijzen op een bedreiging van de eerste levensbehoefte. De kan-bepaling van verhuurders tot het melden van een signaal over de huurder aan de gemeente is een verplichting geworden. Hierdoor vormen huurachterstanden (als verplicht signaal) een betere en zekere indicator van problematische schulden en wordt de kans op het onterecht doen van een hulpaanbod op grond van een enkelvoudig signaal verkleint. De **ernst** van de gevolgen op het moment dat dit risico intreedt is gemiddeld omdat betrokkenen hinder kunnen ondervinden waarbij bepaalde mate van inspanning nodig is om de situatie te herstellen (zo kunnen er extra kosten mee gepaard gaan en kan het stress of gebrek aan begrip bij de betrokkenen opleveren). Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (laag) x impact (midden) is **midden**.

Risico op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, namelijk gezondheidsgegevens

Voor schuldhulpverlening is relevant of iemand maatschappelijke ondersteuning of jeugdzorg krijgt en zo ja, wie de hulpverleners zijn. Hierdoor bestaat het risico op het verwerken van gezondheidsgegevens. Het inzien van deze gegevens door een gemeenteambtenaar kan leiden tot gevoelens van schaamte bij de betrokkene. De **kans** dat dit risico zal optreden is laag omdat het is niet nodig is om het medisch beroepsgeheim te doorbreken. Het ziektebeeld van iemand wordt namelijk niet verwerkt. De **ernst** van de gevolgen op het moment dat dit risico intreedt is laag omdat de betrokkenen niet of nauwelijks worden geraakt of in beperkte mate ongemak ondervinden. Het uiteindelijke **risico** dat deze gevolgen zullen intreden is kans (laag) x impact (laag) is **laag**.

D Beschrijving voorgenen maatregelen

Juridisch

- Belanghebbenden kunnen bij gemeenten terecht voor de uitoefening van de rechten die voortvloeien vanuit de AVG.
- De geldende bewaartermijnen zullen in acht genomen worden.
- Betrokkenen hebben de mogelijkheid van bezwaar en beroep op basis van de Algemene wet bestuursrecht.
- Om beter aan te sluiten bij de grondslag uit de AVG is de bevoegdheid van verhuurders tot het melden van het signaal gewijzigd in een verplichting (AMvB).
- Om het risico op bovenmatige verwerking van persoonsgegevens ten aanzien van doeleinden te mitigeren is de noodzaak van de verstrekking van diverse persoonsgegevens voor diverse doelen in de AMvB nader gespecificeerd (dit vormt geen risico meer en is daarom niet opgenomen als risico bij onderdeel C).
- Om het risico op het verwerken van gezondheidsgegevens te verkleinen is in de nota van toelichting op de AMvB uitgelegd dat de verwerking van medische gegevens met betrekking tot de Jeugdwet of maatschappelijke ondersteuning geen betrekking heeft op het kennen van iemands ziektebeeld en daarmee geen doorbreking van het medisch beroepsgeheim nodig is.
- Om het risico op bovenmatige verwerking van persoonsgegevens ten aanzien van weigering van schuldhulp in geval van bestuurlijke boete te mitigeren is in de AMvB opgenomen dat onherroepelijke bestuurlijke boetes ook aan te merken zijn als schulden. Hiermee wordt

voorkomen dat gevoelige strafrechtelijke informatie bovenmatig wordt verwerkt (dit vormt geen risico meer en is daarom niet opgenomen als risico bij onderdeel C).

- Om het risico op het niet kunnen verifiëren van gegevens te mitigeren is in de AMvB opgenomen dat gemeenten verplicht gegevens eenmaal per jaar moeten verifiëren vanuit het beginsel van juistheid van gegevens (dit vormt geen risico meer en is daarom niet opgenomen als risico bij onderdeel C).
- Om het risico op een onrechtmatige verwerking te verkleinen is in de nota van toelichting op de AMvB uitgelegd dat de Wgs ruimte biedt om in een ministeriële regeling voor maximaal vijf jaar andere signalen aan te wijzen die potentieel een betere indicatie vormen voor meer schulden en die in één of enkele gemeenten worden getest.

Technisch en organisatorisch

Vertrouwelijkheid

Medewerkers van de gemeenten zijn uit hoofde van hun functie verplicht om vertrouwelijk om te gaan met de informatie waarover zij in de uitoefening van de functie komen te beschikken (zie art. 2:5 Awb).

Meldprocedure datalekken

Er is sprake van een meldprocedure bij datalekken.

BIO en ENSIA

Gemeenten en ook schuldeisers nemen bij de uitvoering organisatorische en technische maatregelen voor de veilige en privacy-verantwoorde gegevensverwerking om aan het kader en de randvoorwaarden te voldoen. Gemeenten gebruiken de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als normenkader voor informatiebeveiliging en de Eenduidige Normatiek Single Information Audit om zich naar burgers, gemeenteraad en samenwerkingspartners te verantwoorden over informatiebeveiliging.

Geautoriseerde toegang

De polisadministratie die overheden gebruiken voor de uitvoering van sociale verzekeringswetten bevat informatie over inkomen en vermogen. Gemeenten, UWV en SVB wisselen deze informatie uit via de Gezamenlijke elektronische Voorziening Suwi. Dat is een beveiligde infrastructuur. Alleen geautoriseerde gemeentelijke medewerkers hebben toegang en de gegevens meestal via de informatiesystemen die gemeenten gebruiken voor de uitvoering van de Participatiewet worden ontsloten. Daarnaast is sprake van toegangs- en/of autorisatiemanagement bij wisseling van functies.

Beveiligde webportals

Schuldeisers en schuldhulpverleners wisselen informatie uit via webportals die toegang geven tot beveiligde omgevingen, zoals Webis, SHV Loket en BringWay. Voor burgers hebben enkele incassobureaus en ook overheidsorganisaties burgerportalen ontwikkeld, zoals MijnIncasso, MijnCAK en MijnDUO, die een overzicht van betalingsachterstanden geven. De meeste schuldhulpverleners hebben toegang tot het Centraal Krediet Informatiesysteem (CKI) van BKR.

Privacy-bestendigde Schuldenknooppunt

De NVVK ontwikkelt het Schuldenknooppunt¹⁵ voor een snelle, privacy-bestendige en beveiligde digitale gegevensuitwisseling tussen schuldhulpverleners en schuldeisers bij het tot stand brengen van een minnelijke schuldregeling. Naast technische voorzieningen werkt het project naar afspraken tussen schuldhulpverleners en schuldeisers over beheer, gebruikersvoorwaarden en financiering van de gegevensuitwisseling.

Restrisico

De maatregelen brengen de risico's aanzienlijk terug maar het restrisico dat persoonsgegevens voor andere doeleinden of door niet-bevoegden worden gebruikt, blijft bestaan. Afgewogen tegen het belang van effectieve hulpverlening is het restrisico acceptabel, zowel bekeken vanuit de betrokken burger als de maatschappij. Minder of minder effectieve hulp heeft grotere nadelen (waaronder maatschappelijke) dan het restrisico.

¹⁵ Project Digitale communicatie in het schuldregelingstraject: <https://www.nvbk.eu/schuldenknooppunt>.